

НАКАЗ МОН ВІД 29.08.2024 №1225

Професійний стандарт

вчитель закладу загальної середньої освіти

Мета професійної діяльності вчителя

полягає в організації *навчання та виховання здобувачів освіти* під час здобуття ними повної загальної середньої освіти шляхом *формування у них ключових компетентностей і світогляду* на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також *розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей*, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

Початкова освіта

Середня освіта

**Вид економічної
діяльності**

Назва професії

Вчитель закладу загальної середньої освіти

Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти

Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти

Назва ТИПОВИХ ПОСАД

Вчитель початкових класів
закладу загальної середньої
освіти

Вчитель закладу загальної
середньої освіти

*Вичерпний перелік посад
педагогічних працівників
визначається законодавством*

Професійна кваліфікація

Вчитель-фаховий **МОЛОДШИЙ**
бакалавр

Вчитель-бакалавр

Вчитель-магістр

Назви документів, що підтверджують професійну кваліфікацію особи

- *диплом фахового молодшого бакалавра* із записом про отриману професійну кваліфікацію;
- *диплом молодшого бакалавра* (молодшого спеціаліста) із записом про отриману професійну кваліфікацію
- *диплом бакалавра* із записом про отриману професійну кваліфікацію;
- *диплом магістра (спеціаліста)* із записом про отриману професійну кваліфікацію
- *сертифікат про присвоєння/* підтвердження професійної кваліфікації;
- *сертифікат про визнання* професійної та/або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах).

Ціннісні орієнтири вчителя

- *повага до особистості здобувача освіти й визнання пріоритету його зацікавлень, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу й наполегливості;*
- *забезпечення рівного доступу до освіти кожного здобувача освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу на засадах інклюзивності й безбар'єрності;*
- *формування нетерпимості до корупції, дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;*
- *становлення вільної особистості здобувача освіти, підтримка його самостійності, підприємливості, ініціативності, впевненості в собі;*
- *розуміння важливості розвитку мислення й пошанування істини;*
- *формування культури здорового способу життя здобувача освіти, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;*
- *створення безпечного, вільного від насильства й цькування освітнього середовища, у якому забезпечено атмосферу довіри;*
- *плекання в здобувачів освіти любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля;*

Ціннісні орієнтири вчителя

- *утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії здобувачів освіти між собою та з дорослими;*
- *формування в здобувачів освіти, громадянської активності та стійкості, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;*
- *формування української національної та громадянської ідентичності, готовності до захисту незалежності й територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, національних інтересів і суспільно-державних (національних) цінностей України;*
- *формування готовності здобувачів освіти виявляти свою громадянську позицію, що передбачає вміння аналізувати суспільне життя й ідентифікувати себе з українською нацією, суспільством, обстоювати права й свободи українського народу, готовності бути залученими до діяльності у сфері безпеки та оборони України.*

Вчитель спільно з батьками:

- сприяє розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
- формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, поважати людську гідність і права людини, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та цінностей, зокрема правди, справедливості, рівності, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Трудові функції вчителя

Навчання здобувачів освіти предметів
(інтегрованих курсів);

партнерська взаємодія з учасниками освітнього
процесу;

участь в організації безпечного та здорового
освітнього середовища;

руководження освітнього процесу;

безперервний професійний розвиток.

Компетентності:

1. мовно-комунікативна
2. предметно-методична
3. інформаційно-цифрова
4. психологічна
5. емоційно-етична
6. компетентність педагогічного партнерства
7. інклюзивна
8. здоров'язберезувальна
9. прогностична
10. організаційна
11. оцінювально-аналітична
12. здатність до навчання впродовж життя

Мовно-комунікативна компетентність

Мовно-комунікативна компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою;
- забезпечувати здобувачам освіти навчання з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти мовою відповідного корінного народу або національної меншини України;
- забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (*для вчителів іноземної мови*);
- формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти.

Мовно-комунікативна компетентність

Знання

- норми та стилі укр. літературної мови;
- інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення;
- умови реалізації права вивчати мову / права на навчання мовою корінного народу чи національної меншини України;
- іноземна мова та її функційні особливості, необхідні для ефективного спілкування (для вчителів іноземної мови);
- стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу.

Уміння та навички

- уміння комунікувати усно та письмово;
- застосовувати прийоми й методи збагачення мовлення здобувачів освіти;
- використовувати в освітньому процесі мовний, мовленнєвий і культурний досвід здобувачів освіти (корінних народів або нацменших);
- сприяти опануванню здобувачами освіти іноземної мови;
- висловлювати іноземною мовою думки, бажання, наміри.

Комунікація

- комунікувати державною мовою;
- підтримувати комунікацію здобувачів освіти, які належать до корінних народів і нацменшин, з увагою до міжкультурної взаємодії;
- комунікувати іноземною мовою;
- взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, застосовуючи конструктивну комунікацію.

Відповідальність та автономія

- дотримання мовного законодавства;
- сприяти реалізації прав здобувачів освіти щодо комунікації мовою корінного народу й нацменшин в освітньому процесі;
- підтримка належного рівня володіння іноземною мовою;
- сприяти налагодженню конструктивної взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Предметно-методична компетентність

Предметно-методична
компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти;
- формувати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння;
- здійснювати інтегроване навчання;
- добирати і використовувати сучасні методики й технології;
- формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти.

Предметно-методична компетентність

Знання

- вимоги до результатів навчання;
- зміст освітньої галузі/навчального предмета;
- методики й технології;
- ключові компетенції та наскрізні вміння;
- види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання;
- форми, методи, засоби та технології навчання, виховання здобувачів освіти;
- способи організації дослідницької діяльності;
- підходи до формування ціннісних ставлень.

Уміння та навички

- визначати, адаптувати, моделювати зміст навчальних предметів (інтегрованих предметів);
- створювати умови для формування ключових компетентностей та наскрізних умінь;
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію;
- застосовувати іноваційні технології навчання;
- добирати доцільні форми, методи та засоби навчання.
- формувати цілісне ставлення в здобувачів освіти.

Комунікація

- використовувати навички ефективної комунікації;
- використовувати актуальну термінологію і понятійний апарат освітньої галузі.
- використання різних комунікативних практик;
- володіння комунікативними методами і прийомами;
- сприяння розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти;
- розвивати здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами.

Відповідальність та автономія

- добирати різні методи та прийоми для навчання;
- відповідати за зміст предмету;
- формувати в здобувачів освіти здатності використовувати досягнуті обов'язкові результати навчання на практиці;
- розробляти вправи і завдання;
- розробляти освітні матеріали з урахуванням інтересів і здібностей здобувачів освіти.

Інформаційно-цифрова компетентність

Інформаційно-цифрова компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- ОРІЄНТУВАТИСЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ, ЗДІЙСНЮВАТИ ПОШУК І КРИТИЧНО ОЦІНЮВАТИ ІНФОРМАЦІЮ, ОПЕРУВАТИ НЕЮ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ;
- ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси;
- використовувати цифрові технології в освітньому процесі;

Предметно-методична компетентність

Знання

- Функційна грамотність у використанні цифрових пристроїв;
- Правила критичного оцінювання інформації та критерії медіаграмотності, цифрової фінансової грамотності;
- Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності;
- Класифікація електронних освітніх ресурсів;
- Цифрові технології та електронні освітні ресурси для навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів), оцінювання та моніторингу результатів навчання здобувачів освіти.

Уміння та навички

- Використовувати цифрові пристрої, їхнє базове програмне забезпечення;
- Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел;
- Добирати електронні освітні ресурси;
- Використовувати безпечне електронне освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової роботи, взаємодії, зворотного зв'язку;
- Реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів;

Комунікація

- Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу для створення спільнот обміну досвідом використання цифрових технологій;
- Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу для розроблення/модифікації/адаптації електронних освітніх ресурсів;
- Комунікувати з учасниками освітнього процесу, використовуючи різні електронні (цифрові) засоби й сервіси.

Відповідальність та автономія

- Усвідомлювати важливість цифрової гігієни;
- Дотримуватися академічної доброчесності під час створення та використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- Надавати допомогу й виявляти підтримку іншим учасникам освітнього процесу в оволодінні цифрових технологій;
- Використовувати для організації навчання здобувачів освіти захищені цифрові ресурси.

Психологічна компетентність

Психологічна компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- враховувати вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан;
- сприяти розвитку в здобувачів освіти позитивної самооцінки, я-ідентичності;
- формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність;
- формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного.

Психологічна компетентність

Знання

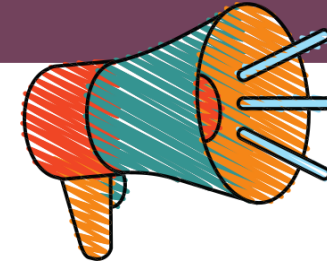
- Індивідуальні особливості та вплив їх на засвоєння матеріалу, ознаки погіршення емоційного стану;
- Основні види, умови формування та стратегії самооцінки; їхні вияви;
- Види пізнавальної діяльності та умови формування мотивації в здобувачів освіти;
- Практики, спрямовані на посилення взаємодії здобувачів освіти;

Уміння та навички

- Планувати і здійснювати освітній процес з урахування вікових й індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- Укладати індивідуальну програму розвитку/індивідуальний навчальний план;
- Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки здобувачів освіти;
- Застосовувати методи роботи, навчальні матеріали й завдання для розвитку пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- Створювати умови формування мотивації в здобувачів освіти.

Комунікація

- Спілкуватися з учасниками освітнього процесу про індивідуальні особливості про вияви самооцінки, про мотивацію здобувачів освіти;
- Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
- Практикувати діалогічне спілкування на основі партнерства.

Відповідальність та автономія

- Відстежувати зміни щодо вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхнього психоемоційного стану й здійснювати необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі.
- Надавати рекомендації учасникам освітнього процесу щодо розвитку позитивної самооцінки;
- Зохочувати здобувачів освіти виражати свою думку й брати участь у прийнятті рішень.

Емоційно-етична компетентність

Емоційно-етична компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- Усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами;
- конструктивно і безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
- усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Емоційно-етична компетентність

Знання

- Різновиди й інтенсивність почуттів та емоцій, причини їхньої появи;
- Форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уваги; методи саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозуміння;
- Методи ведення діалогу;
- Стереотипи й упередження, їхній вплив на побудову конструктивної й безпечної взаємодії;
- Зміст основних актів міжнародного й національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку.

Уміння та навички

- Використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійного вигорання, керування власними емоціями;
- Конструктивно регулювати настрес, конфліктні ситуації;
- Організовувати діалог і діалог з учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини і суспільства;
- Враховувати культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації;
- Ураховувати в освітньому процесі підходи визначені цілям сталого розвитку.

Комунікація

- Спілкуватися про способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управлінню власними емоціями, сприяти порозумінню між учасниками освітнього процесу;
- Комунікувати на засадах конструктивної та безпечної взаємодії, принципах культури діалогу;
- Дотримуватися принципів етики.

Відповідальність та автономія

- Відстежувати власні відчуття, почуття, емоції і потреби, особистісні стани, керувати емоційними станми й звертатися по допомогу;
- Визначати прояви неконструктивної взаємодії та реагувати на них, уникаючи дій і прийняття рішень, що можуть негативно вплинути на перебіг явного чи прихованого конфлікту.
- Використовувати стратегії попередження, подолання й трансформації конфліктів під час професійної діяльності.

Компетентність педагогічного партнерства

Компетентність педагогічного партнерства

ЗДАТНІСТЬ:

- до суб'єкт-суб'єктивної взаємодії з здобувачами освіти в освітньому процесі;
- залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;
- працювати в команді із залученням фахівців для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами;

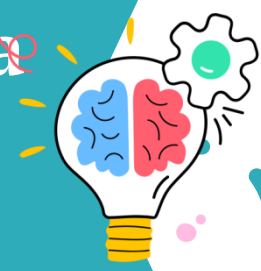
Компетентність педагогічного партнерства

Знання

- Ролі вчителя в педагогічній діяльності;
- Форми і засоби визначення запитів та очікувань батьків;
- Форми конструктивної взаємодії з батьками
- Принципи командної роботи;
- Завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП.

Уміння та навички

- Застосовувати механізми реалізації Суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і здобувачем освіти.
- Визначати запити й очікування батьків щодо навчання дітей, бачення їхньої майбутньої успішності;
- Залучати батьків до участі в освітньому процесі;
- Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу;
- Організовувати співпрацю та співпрацювати із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку.

Комунікація

- Комунікувати зі здобувачами освіти на засадах суб'єкт-суб'єктивної взаємодії.
- надавати консультативну й інформаційну підтримку батькам щодо навчання, виховання і розвитку їхніх дітей;
- Проводити зустрічі, обговорювати із зацікавленими сторонами основні принципи й завдання командної взаємодії, окреслювати свої ролі й завдання.

Відповідальність та автономія

- Створювати можливості для рефлексії, самоконтролю й самореалізації здобувачів освіти;
- Співпрацювати з батьками як учасниками освітнього процесу та/чи членами команди психолого-педагогічного супроводу;
- Співпрацювати з асистентом учителя та іншими фахівцями на основі принципів командної взаємодії;

Інклюзивна компетентність

Інклюзивна компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища;
- до підтримки осіб з особливими потребами;
- забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей.

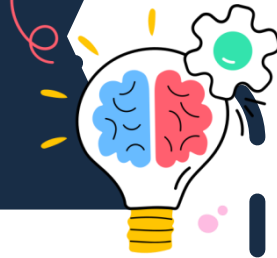
Інклюзивна компетентність

Знання

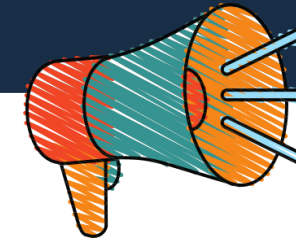
- Ролі вчителя в педагогічній діяльності;
- Форми і засоби визначення запитів та очікувань батьків;
- Форми конструктивної взаємодії з батьками
- Принципи командної роботи;
- Завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП.

Уміння та навички

- Інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі;
- Принципи і стратегії універсального дизайну;
- Принципи, форми й методи ефективної підтримки осіб з ООП;
- Технології індивідуального та диференційованого навчання;
- Способи виявлення здібностей, інтересів, навчальних можливостей здобувачів освіти;
- Вимоги до особливостей організації освітнього середовища як чинника розвитку особистості здобувачів освіти.

Комунікація

- Спілкування з учасниками освітнього процесу про важливість та інструменти створення інклюзивного освітнього середовища;
- Надавати інформацію учасникам освітнього процесу про сприятливі умови навчання для кожного здобувача освіти, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Відповідальність та автономія

- Обирати й застосовувати інструменти інклюзивного навчання, принципи й стратегії універсального дизайну й розумного пристосування для забезпечення доступності освітнього середовища;
- Проектувати чи застосовувати самостійно створені матеріали в освітньому середовищі;
- Залучати здобувачів освіти і їхніх батьків до створення сприятливих умов в освітньому середовищі.

Здоров'язбережувальна компетентність

Здоров'язбережувальна компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу;
- здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- формувати в здобувачів освіти культу здорового й безпечного способу життя;
- підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності;
- надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

Здоров'язбережувальна компетентність

Знання

- Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- Види та прояви насильства, дискримінації, булінгу, правила запобігання та протидії їм;
- Засади про профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії, гігієни;
- Профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань
- Збереження психоемоційного здоров'я;
- Методики й технології формування культури здорового й безпечного способу життя;
- Використання рухової активності;
- Правил надання домедичної допомоги.

Уміння та навички

- Організувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил, охорони праці...
- Уживання заходів запобігання булінгу;
- Створювати умови для збереження психоемоційного здоров'я здобувачів освіти;
- Використовувати різні види та форми фізкультурно-оздоровчої рухової активності;
- Збереження особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності;
- надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

Комунікація

- Взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу для організації безпечного освітнього середовища;
- Проводити просвітницько-навчальні заходи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- Популяризація культури здорового й безпечного способу життя.

Відповідальність та автономія

- Інтегрувати апробовані здоров'язбережувальні технології, засоби й ресурси в освітній процес;
- Налагоджувати співпрацю з відповідними державними установами та громадськими організаціями щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- заохочувати здобувачів освіти до здорового й безпечного способу життя;
- надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби).

Прогностична компетентість

Прогностична
компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- прогнозувати результати освітнього процесу;
- планувати освітній процес;

Прогностична компетентність

Знання

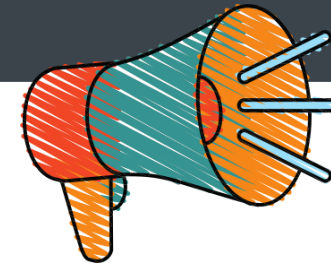
- Методики прогнозування результатів освітнього процесу;
- Види та етапи планування освітнього процесу;
- Зміст типових освітніх програм/модельних навчальних програм;
- Вимоги до навчальних програм;

Уміння та навички

- Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування;
- Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах;
- Планувати початкові заняття на основі модельних навчальних програм, навчальних програм;
- Розробляти навчальні програми на основі модельних навчальних програм.

Комунікація

- Залучати здобувачів освіти до спільного визначення цілей навчального заняття;
- Взаємодіяти з колегами щодо визначення спільних підходів до планування та розроблення навчальних програм;
- Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу стосовно тем, які вивчаються, та очікуваних результатів навчання;

Відповідальність та автономія

БРАТИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА:

- планування й досягнення освітніх цілей передбачених освітніми програмами;
- поінформованість здобувачів освіти та їхніх батьків щодо навчальних тем, та очікуваних результатів навчання;
- за зміст навчальних програм, які розробляє педагогічна спільнота закладу.

Організаційна компетентність

Організаційна
компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- організовувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

Організаційна компетентність

Знання

- Вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу;
- Форми організації освітнього процесу, види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- Вимоги до змістового наповнення освітнього середовища;
- Перелік обладнання, необхідного для забезпечення викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Уміння та навички

- Організовувати навчання різних типів;
- Застосовувати різні види й форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- Раціонально використовувати навчальний час;
- Розміщувати й використовувати дидактичні матеріали та обладнання в навчальному приміщенні;
- Використовувати фізичний, інформаційні простори навчальних та інших приміщень закладу освіти як освітній ресурс.

Комунікація

- Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу щодо прийняття спільних рішень стосовно організації освітнього процесу в межах шкільної автономії, інформувати й консультувати їх щодо змістового наповнення освітнього середовища;
- Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу для ефективного залучення здобувачів освіти до різних форм навчальної та пізнавальної діяльності.

Відповідальність та автономія

- Відповідально ставитися до прийняття спільних та особистих професійних рішень щодо педагогічної автономії;
- Відповідально ставитися до вибору форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти й розподілу навчального часу;
- Моделювати освітнє середовище з урахуванням принципів універсального дизайну й розумного застосування із залученням учасників освітнього процесу, інших заінтересованих сторін

Оцінювально-аналітична компетентність

Оцінювально-аналітична компетентність

ЗДАТНІСТЬ:

- здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- аналізувати результати навчання здобувачів освіти;
- формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Оцінювально-аналітична компетентність

Знання

- Види оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- Форми оцінювання;
- Методики здійснення формувального поточного і підсумкового оцінювання;
- Способи фіксації результатів педагогічних спостережень;
- Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- Методи й прийоми здійснення аналізу й рефлексії навчальної діяльності здобувачів освіти та її результативності;
- Методи й прийоми здійснення самооцінювання і взаємооцінювання здобувачами освіти результатів навчання.

Уміння та навички

- Засосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу;
- Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- Розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності;
- Розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності; здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Комунікація

- Роз'яснювати учасникам освітнього процесу роль оцінювання в навчальному поступі, його процедури;
- пояснювати критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- Залучати здобувачів освіти до оцінювання, взаємодіяти зі здобувачами освіти та їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу щодо планування подальшої освітньої траєкторії;
- Забезпечувати зворотний зв'язок зі здобувачами освіти щодо сприйняття, розуміння й засвоєння ними навчального матеріалу;
- Взаємодіяти зі здобувачами освіти, надавати рекомендації щодо здійснення само-, взаємооцінювання.

Відповідальність та автономія

- Здійснювати оцінювання здобувачів освіти на основі об'єктивності, прозорості, поваги, відповідальності, справедливості, індивідуального характеру оцінювання;
- Відповідально ставитися до розроблення критеріїв оцінювання здобувачів освіти;
- Розділяти відповідальність зі здобувачами освіти та їхніми батьками щодо подальшого прогресу в навчанні;
- Відповідально ставитися до формулювання спроможності здобувачів освіти до само- і взаємооцінювання;

Здатність навчання впродовж життя

Здатність навчання
впродовж життя

ЗДАТНІСТЬ:

- здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег;
- здатність надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку;
- здатність до іноваційної діяльності.

Здатність навчання впродовж життя

Знання

- Вимоги, форми та види професійного розвитку;
- Вимоги до професійної діяльності вчителя, визначеної професійним стандартом;
- Засади створення та функціонування професійних спільнот;
- Організація різних форм професійної підтримки й допомоги вчителям;
- Освітні ініціативи, їх характеристики;
- Особливості організації ініціативної педагогічної діяльності.

Уміння та навички

- Визначати потреби та планувати особистий професійний розвиток;
- Брати участь у діяльності професійних спільнот;
- Обирати суб'єкта освітньої діяльності й ресурси для професійного розвитку;
- Здійснювати рефлексію щодо власної педагогічної діяльності;
- Надавати підтримку колегам в організації освітнього процесу, вдосконалення професійної діяльності;
- Інтегрувати ініціативи у власну педагогічну практику.

Комунікація

- Взаємодіяти з колегами в професійних спільнотах з питань професійного розвитку та ініціативної діяльності.

Відповідальність та автономія

- Виявляти самостійність, професійність, академічну доброчесність, надання пріоритетності розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної діяльності.

Порівняння професійних стандартів 2020 та 2024 років

Параметри	Стандарт 2020 року	Стандарт 2024 року
Професії	1.Вчитель початкових класів 2.Вчитель загальної середньої освіти 3. Вчитель початкової освіти (молодший спеціаліст)	Єдиний стандарт для вчителя закладу загальної середньої освіти. Відсутнє розділення за рівнем чи кваліфікацією
Кваліфікаційні вимоги	Різні вимоги для бакалаврів та молодших спеціалістів. Вчителі початкової освіти можуть працювати з дипломом молодшого спеціаліста.	Єдиний кваліфікаційний стандарт для всіх вчителів незалежно від освітнього рівня або спеціалізації
Рівні освіти	Чітке розмежування між початковою та середньою школою. Вчителі початкових класів мають специфічні вимоги та компетенції.	Універсальний підхід. Вчителі повинні володіти компетенціями для викладання на різних рівнях (початкова, середня школа)
Компетенції	Орієнтація на основні педагогічні та методичні компетенції, включаючи роботу з навчальними планами і програмами.	Комплексний підхід із фокусом на цифрову грамотність, інклюзію, емоційний інтелект та автономію у викладанні

Параметри	Стандарт 2020 року	Стандарт 2024 року
Інклюзія	Прописана як важливий аспект, але не є основною вимогою. Вчитель повинен враховувати потреби дітей з особливими потребами.	Інклюзія стала однією з ключових компетенцій. Вчитель зобов'язаний володіти навичками роботи в інклюзивних класах
Цифрові навички	Вимоги до цифрової грамотності були базовими: вміння користуватися стандартними засобами ІКТ, мінімальна взаємодія з онлайн-інструментами.	Високі вимоги до цифрової грамотності, включаючи вміння проводити онлайн-уроки, користуватися освітніми платформами та цифровими інструментами
Методична свобода	Обмежена: вчитель має дотримуватися чітко встановлених методик і програм.	Підвищена автономія вчителя: більше свободи у виборі методів і матеріалів для викладання відповідно до потреб учнів
Роль соціальних і емоційних навичок учнів	Невелика увага до соціально-емоційного розвитку учнів, фокус на академічних знаннях.	Важлива частина роботи вчителя – розвиток емоційного інтелекту, комунікативних навичок і соціальної взаємодії учнів

Параметри	Стандарт 2020 року	Стандарт 2024 року
Цифрові навички	Вимоги до цифрової грамотності були базовими: вміння користуватися стандартними засобами ІКТ, мінімальна взаємодія з онлайн-інструментами.	Високі вимоги до цифрової грамотності, включаючи вміння проводити онлайн-уроки, користуватися освітніми платформами та цифровими інструментами
Професійний розвиток	Підвищення кваліфікації через формальні курси та семінари, без акценту на постійний саморозвиток.	Безперервний професійний розвиток: вчителі повинні активно вдосконалювати навички через вебінари, онлайн-курси, самоосвіту
Етичні вимоги	Педагогічна етика прописана як обов'язкова частина діяльності вчителя.	Етичні норми залишилися важливими, але доповнені вимогами до роботи в інклюзивному середовищі та співпраці з батьками і громадою
Взаємодія з учасниками освітнього процесу	Співпраця з учнями, батьками та колегами, але без акценту на соціальну інтеграцію в освітньому середовищі.	Акцент на співпрацю в освітній громаді, активне залучення батьків до навчального процесу, підтримка командної роботи вчителів
Інтеграція міжпредметних зв'язків	Обмежена: вчителі зосереджені на викладанні власного предмету.	Підтримка міжпредметних зв'язків для розвитку критичного мислення та інтегрованого підходу до навчання